

Innovatief bedrijf onder de loep

Kwaliteit met de nieuwste techniek

Innovatieve ondernemers hebben vaak een eigen manier van doen en vertonen eigenschappen die hen onderscheiden van anderen. Van deze ondernemers valt veel te leren. Neem bijvoorbeeld VOF Gebr. van Bergeijk in Zuidland, een bedrijf dat voorop loopt in techniek.

De twee broers Marc en Rens, hun vader Adam en oom Jaap proberen altijd technische oplossingen te vinden voor problemen waar ze tegenaan lopen. Het bedrijf met 100 hectare akkerbouw en loonwerk kan dankzij de modernste machines goede kwaliteit leveren. Behalve verder gaan in mechanisatie denkt het bedrijf erover in biovergisting te stappen. De onderzoekers die dit bedrijf en andere innovatieve bedrijven onder de loep hebben genomen, willen het succes van deze ondernemers achterhalen; hoe zij verrassend en creatief bezig zijn met duurzame land- of tuinbouw. De onderzoekers hebben alle 25 ondernemers

uitgebreid geïnterviewd over hun bedrijf, de innovaties, hun persoonlijke drijfveren, hoe ze aankijken tegen de toekomst van de Nederlandse landbouw en waar knelpunten liggen, zowel op hun eigen bedrijf als in de sector als geheel. De volgende stap is een analyse van de sector als geheel om te laten zien wat de innovatieve bedrijven nodig hebben om hun veranderingen door te voeren.

> Hoe komt het dat jullie bedrijf zo sterk inzet op mechanisatie?

Rens van Bergeijk: 'Mijn vader en oom hebben dat altijd al gedaan. Zij waren altijd aan het

sleutelen, hadden oog voor dingen die beter kunnen en gingen dat dan ook doen. Zo hebben ze diverse machines ontwikkeld, nog voor machinefabrikanten ze op de markt brachten. Mijn oom Jaap is bijvoorbeeld jaren bezig geweest een managementsysteem voor loonwerk te ontwikkelen, samen met programmeurs. Het is een systeem om de administratie te vergemakkelijken. Gegevens van een werktuig worden rechtstreeks opgenomen in een centraal computersysteem. Dan hoeft je zelf niet meer iedere keer die gegevens in te voeren.'



> Is die mechanisatie vooral handig of spelen er nog andere redenen mee?

‘Het is zeker niet alleen voor het gemak. Doordat we de machines steeds verbeteren en ook de modernste technieken inzetten, lopen we voor op onze concurrenten. Wij onderscheiden ons echt van andere loonwerkers. We willen graag dat telers naar ons toe komen vanwege onze kwaliteit. Dat lukt ook. We horen vaak dat wij de beste bietenrooier hebben en dat wij de dierlijke mest het beste verdelen.’

> Hoe doen jullie dat dan, de mest beter verdelen?

‘Dat doet mijn broer Marc met behulp van GPS. Daarvoor hebben we in de Verenigde Staten een computer met bijpassende software gekocht. Met de GPS werkt het veel sneller en kun je heel precies bemesten. Ander voordeel is dat je als het ware rondjes kan rijden en steeds bijvoorbeeld één baan kunt overslaan. Dit scheelt in de belasting van de bodem en ook de trekker lijdt er minder door.’

> Willen jullie nog verder mechaniseren?

‘We blijven altijd doorgaan. We willen graag alle procescomputers van de werktuigen via één centrale computer bedienen en niet voor elk apparaat een eigen systeem hebben. Zelf sleutelen zit er niet meer bij. De apparatuur is

zo high tech en onze werkdruk is hoog. Het zijn vooral de mechanisatiebedrijven die het doen. Wij gaan nog wel eens met zo’n bedrijf om de tafel zitten om te bespreken hoe een apparaat er uit moet zien en wat het moet doen.’

> Hebben jullie, naast verder mechaniseren, nog andere plannen?

‘In de akkerbouw en voedselproductie valt niet veel te verdienen. We willen graag verder met energiegewassen, maar we moeten nog wel wat hobbels nemen. Als we een vergunning willen voor een biomassavergrister zal dat nog wel lastig worden. Misschien moeten we die nieuwe tak ergens anders vestigen, bijvoorbeeld op een industrieterrein. We moeten waarschijnlijk sowieso naar een andere plek uitkijken, we zitten zo dicht bij Rotterdam. Verder willen we het agrarisch loonwerk uitbreiden.’

> Wat denk je dat er moet gebeuren zodat collega's ook de omslag richting duurzame landbouw maken?

‘Dat is best lastig. Ik merk het bij ons ook. We willen graag meedoen aan allerlei projecten, maar we moeten op ons bedrijf al steeds meer uren draaien. En je kunt je afvragen hoe praktisch al die projecten zijn. Al is het wel zo dat we zo voorop lopen met GPS doordat mijn broer Jaap ooit heeft meegedaan aan een

onderzoek van Wageningen UR naar precisie-landbouw.

Als je kijkt naar andere bedrijven, dan heb je eigenlijk twee mogelijkheden. Ze moeten hun bedrijf vergroten om de kostprijs te verlagen of er andere takken bij zoeken. Wat de akkerbouw echt zal helpen is als bijmenging van benzine met ethanol verplicht wordt. Dat haalt tien procent van de tarwe uit de markt en dan gaat de prijs omhoog. Dat zou echt een hele goede zaak zijn.’

> Denk je dat je zelf nog wat kunt leren van andere innovatieve ondernemers?

‘Ja, het kan interessant zijn om innovatieve ondernemers bij elkaar te zetten. Alleen is dat lastig te organiseren. Mensen komen alleen bij elkaar rond iets praktisch en dan kun je alleen in de lunchpauze met elkaar praten. Als je echt samen verder wilt moet je vaker bij elkaar komen. Ik zou best graag in contact komen met andere ondernemers die voorop lopen in de biomassavergristing.’

Succesfactoren innovatoren

Dit is het eerste artikel in een serie over innovatieve ondernemers. In het onderzoek ‘Inspiratie voor transitie’ hebben onderzoekers 25 van dergelijke bedrijven geselecteerd, die verschillen in de richting waarin ze innoveren. Daarbij draagt elk bedrijf bij aan minimaal twee van de drie p’s van people, planet en profit.

Na analyse van de bedrijven is een onderscheid gemaakt in drie hoofdstrategieën: herfundering, verbreding en verdieping. De innovatie van VOF Van Bergeijk ligt op het terrein van herfundering. Herfundering is het anders inzetten van productiefactoren om een beter resultaat te bereiken. Van Bergeijk zet in op efficiënt gebruik van arbeid, bodem en techniek.

Door technische innovatie ontstaan minimale verliezen naar het milieu, wat bijdraagt aan de ‘p’ van planet. Ook werken de ondernemers met de zelfontworpen machines en precisie-landbouw aan de ‘p’ van profit. Daarmee zijn deze ondernemers inspirerend voor collega’s die ook geïnteresseerd zijn in techniek.

De bedoeling is nu om samen met pioniers te komen tot innovatienetwerken waarin de deelnemers van elkaar kunnen leren en uitdagingen samen kunnen aanpakken.

Meer informatie: Jorieke Potters, t 0320 291216, e jorieke.potters@wur.nl

Zie ook de website www.syscope.nl en kies hiervoor de buttoncombinatie ‘open geïntegreerd’ en ‘praktijk’.